

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Hegedűs Ildikó pártfogó ügyvéd által képviselt felperes neve(**felperes címe**) felperesnek – az Országos Bírósági Hivatal Jogi Képviselési Osztály (1363 Budapest, Pf. 24., ügyintéző: ... bíró) által képviselt Fővárosi Törvényszék(1055 Budapest, Markó u. 27.) alperes ellen bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránt indult perében a Balassagyarmati Törvényszék 2016. december 14. napján meghozott 25.P.20.472/2016/18. számú ítélete ellen a felperes részéről 19. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja azzal, hogy a le nem rótt és a felperes költségmentessége folytán az állam által viselendő kereseti illeték összege 1.021.200 (egymillió-huszonegyezer-kétszáz) forint.

A felperes költségmentessége folytán le nem rótt 1.361.600 (egymillió-háromszázhatvanegyezer-hatszáz) forint fellebbezési illetéket és a felperest képviselő pártfogó ügyvédet a másodfokú eljárásban kifejtett tevékenysége ellenében megillető díjat az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes pontosított kereseti kérelmében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest összesen 17.020.177 forint megfizetésére, amelyből 10.444.444 forint elmaradt örökség címén, 2.680.733 forintot 2000. április 1. napjától számított bérleti díj címén, míg 3.895.000 forintot nem vagyoni kártérítés címén kívánt érvényesíteni. A felperes előadta, hogy a Budapesti IV. és XV. Kerületi Bíróság a számon indult perben az 5. számú jegyzőkönyvben tévesen rögzítette, hogy a jelen per felperese által képviselt **S. J-né** kizárólag az 1985. március 15. napján elhunyt **J. E.** nevű testvére után kíván örökölni. Az elírás következtében a felperes édesanyja, illetve utóbb a felperes törvényes örökrésze iránti igényét nem tudta eredménnyel érvényesíteni, és a Budapesti IV. és XV. Kerületi Bíróság előtt számon indult ügyben a bíróság a felperesnek **J. J.** végrendelete érvénytelenségének megállapítása iránti keresetét elutasította. A felperes hivatkozott továbbá arra, hogy az alperes a felperes által indult peres eljárásokban következetesen figyelmen kívül hagyta a Ptk. 608. § (2) bekezdését.

Az alperes kérte a kereset elutasítását. Elsődlegesen arra hivatkozott, hogy a felperes kártérítési igénye az 1987. november 26. napján megtartott tárgyalási jegyzőkönyvbe foglalt elírásra alapozottan a Ptk. 324. § (1) bekezdése alapján elévült. Előadta továbbá, hogy a felperes kereseti kérelme vonatkozásában nem érvényesülnek a Ptk. 349. §-ában írt különös feltételek, a felperes ugyanis a sérelmezett bírósági határozatokkal szemben a rendes jogorvoslati lehetőségeket nem

vette igénybe, így nem kérte az általa hivatkozott jegyzőkönyv kijavítását és kiegészítését, illetve a számon indult ügyben kötött egyezséget jóváhagyó végzés vonatkozásában is lemondott fellebbezési jogáról. A felperes a Budapesti IV. és XV. Kerületi Bíróság előtt számon indult eljárásban hozott ítélettel szemben sem merítette ki rendes jogorvoslati jogát, hiszen nem terjesztett elő fellebbezést a 40. számú ítélettel szemben.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította. Indokolásában kifejtette, hogy a kártérítés általános feltételei mellett a bírósági jogkörben okozott kárért való felelősség további különös feltétele, hogy a kár rendes jogorvoslattal nem volt elhárítható, illetve hogy a károsult e rendes jogorvoslati lehetőséget igénybe vette. Megállapította, hogy a felperes kereseti kérelme két eljáráson, a Budapesti IV. és XV. Kerületi Bíróság és számon folyamatban volt ügyeken alapult. Megállapította, hogy az 1987-ben indult ügyben az 1987. november 26. napján tartott tárgyalásról készült 5. számú jegyzőkönyvbe foglalt nyilatkozat vonatkozásában a felperes igénye az alperes hivatkozásával egyezően elévült. Megjegyezte, hogy a jogorvoslati lehetőségek kimerítésének hiánya miatt a felperes kártérítési igénye ebben a körben a különös feltétel hiányában sem vezethetett eredményre. Az elsőfokú bíróság rámutatott továbbá, hogy a felperesnek a Budapesti IV. és XV. Kerületi Bíróság előtt számon indult ügyével kapcsolatban a felperes a 40. sorszámú elsőfokú ítélettel szemben nem terjesztett elő fellebbezést, így tehát a felperes a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőséget nem vette igénybe, ezért a keresetét ebben a körben is el kellett utasítani. Megjegyezte továbbá, hogy a kártérítési felelősség általános feltételei közül a jogellenes és felróható magatartás tényét sem bizonyította a felperes, akinek hivatkozása az alapügyben eljáró bíróság bizonyítékokat értékelő és mérlegelő tevékenységét, illetve az alapügy ténybeli és jogi megítélésének felülbírálatát célozta, amelyre a kártérítési per bírósága nem jogosult.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben kérte az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és kereseti kérelmével egyező döntés meghozatalát. Előadta, hogy az általa indított eljárásokban az első- és másodfokú alperesi bíróságok 2000. óta következetesen kikerülték a felperes törvényes örökségének megállapítását, amellyel a felperesnek kárt okoztak annak ellenére, hogy okiratok igazolják, hogy a felperes J. J.-nek törvényes örököse. Kiemelte, hogy örökségi igényének az 1987. november 26. napján kelt téves tartalmú tárgyalási jegyzőkönyv sem lehetett volna akadálya a Ptk. 608. § (2) bekezdése szerint, amelyet az eljáró bíróságok rendre figyelmen kívül hagytak. Az alperesi bíróság súlyos kárt okozott a felperesnek azzal, hogy törvényes örökségét nem állapította meg, hiszen a felperes háza leégése óta hajléktalanul él, noha azt örökségéből helyre tudná állítani. Hangsúlyozta, hogy az örökségével kapcsolatos pereket kezdettől fogva jogi képviselő nélkül folytatta, így laikusként járt el, azonban a törvényes örökrésze iránti jogos igénynek nem lehet feltétele a jogi képviselési megbízás.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását. Előadta, hogy az elsőfokú bíróság megalapozott, a jogszabályoknak mindenben megfelelő határozatot hozott, eljárása során jogszabálysértés nem történt. Az elsőfokú bíróság a perbeli bizonyítékokat megfelelően értékelte és abból helyesen állapította meg a tényállást és okszerűen vont le a keresetet elutasító érdemi döntését. A Ptk. 349. §-a alapján a kártérítés általános feltételein túl a felperesnek azt is igazolnia kellett volna, hogy a kár rendes jogorvoslattal nem volt elhárítható, illetve hogy a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati eszközöket igénybe vette. A felperes azonban az általa sérelmezett eljárásokban a rendes jogorvoslati lehetőségeket nem vette igénybe. Azt is helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az 1987-ben indult ügygel összefüggő felperesi igény elévült. A felperesnek a jogi képviselő hiányára irányuló hivatkozásával összefüggésben megjegyezte, hogy a felperes az alapeljárásokban jogi képviselő nélkül is élhetett volna jogorvoslati jogával.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét teljes terjedelemben bírálta felül, mert annak fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett rendelkezése nem volt [Pp. 228. § (4) bekezdés].

A felperes fellebbezése alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, az ítéltábla az érdemi döntéssel is egyetértett, annak jogi indokait a fellebbezésben foglaltakra tekintettel a következők szerint pontosítja.

A perbeli tényállásból az ítéltábla az alábbiaknak tulajdonított jelentőséget. A felperes édesanyjának testvére, **J. J.** hagyatékát testvérei, **J. E.** és **J. I.** örökölték meg. **J. E.** elhalálózását követően hagyatékát **J. I.** örökölte. A felperes édesanyja ezután indított pert ... szám alatt **J. I.**-vel szemben, amely a bíróság jogerős végzésével jóváhagyott egyezséggel zárult. A Budapesti IV. és XV. Kerületi Bíróság előtt számon indult ügyben a bíróság a felperesnek **J. J.** végrendelete érvénytelenségének megállapítása iránti keresetét az első fokon jogerőre emelkedett ítéletével elutasította.

A felperes keresete bírósági jogkörben okozott vagyoni és nem vagyoni kár megtérítésére irányult, amelynek elbírálása során a Ptk. 349. § (1) és (3) bekezdését és a 339. § (1) bekezdését együtt kellett alkalmazni. Ennek során mindenekelőtt azt kellett vizsgálni, hogy teljesül-e a Ptk. 349. § (1) bekezdése szerinti kárfelelősség speciális feltétele, azaz hogy a kár rendes jogorvoslattal nem volt elhárítható, illetőleg a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőségeket a károsult kimerítette.

Az elsőfokú bíróság tévesen foglalt állást az alperes elévülési kifogását illetően. A felperes saját előadása szerint kára azáltal következett be, hogy nem jutott hozzá az őt – **J. J.** végrendeletének érvénytelensége folytán – törvényes öröklés címén megillető örökséghez. Ez a kár akkor következett be, amikor a végrendelet érvénytelenségének megállapítása iránti perben hozott elutasító ítélet jogerőre emelkedett. Ezt megelőzően a felperesnek az alperessel szemben kárigénye nem is keletkezhetett, tehát a felperes kártérítési igényének elévülése csak 2011. december 30. napjával kezdődött.

A követelés elévülése ugyanakkor csak akkor merülhet fel, ha a követelés létrejött. A felperes adott jogalapon előterjesztett kárigénye csak a Ptk. 349. § (1) bekezdése szerinti speciális feltétel teljesülése esetén jöhetett volna létre, a felperes azonban a végrendelet érvénytelenségének megállapítása iránti perben az ítélet ellen fellebbezéssel nem terjesztett elő, ezért nem is keletkezett érvényesíthető kárigénye az alperessel szemben.

Megjegyzi az ítéltábla, hogy az utóbb indult perekben a felperes a Pp. 229. § (1) bekezdése szerint a korábbi ítélet anyagi jogereje folytán alappal nem hivatkozhatott **J. J.** végrendeletének érvénytelenségére, mert az ebben a tárgyban hozott jogerős ítéletet mind a felperesre, mind a később eljáró bíróságokra kötelező.

A felperes nem vagyoni kár megtérítésére irányuló keresetével összefüggésben az ítéltábla kifejti, hogy a nem vagyoni kár valamely személyhez fűződő jog megsértésének következménye. Bírósági jogkörben eljárva személyiségi jogot sértő magatartás akkor valósít meg személyiségi jogi sérelmet, ha az egyben a károsult személye elleni támadásként értékelendő vagy ha a bíróság olyan szabályt alkalmaz tévesen, amely közvetlenül személyiségi jogot érint, vagyis a téves jogalkalmazás

önmagában megvalósítja a személyiségi jogi jogsértést. Ilyen személy elleni támadásra vagy személyiségi jogsérelmet megalapozó téves jogalkalmazásra a felperes maga sem hivatkozott, tehát személyiségi jogsértés hiányában a felperes nem vagyoni kártérítés iránti igénye nem lehetett alapos.

A kifejtettekre figyelemmel az ítéltábla az elsőfokú ítélet érdemi rendelkezését a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta azzal a pontosítással, hogy a le nem rótt és a felperes költségmentessége folytán az állam által viselendő kereseti illeték összegének megjelölését pótolta.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ugyanakkor az alperes a másodfokú eljárásban perköltség-igényt nem érvényesített. A felperes költségmentessége folytán le nem rótt fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli. Az ítéltábla a Pp. 87. § (2) bekezdés alapján megállapította, hogy a felperes pártfogó ügyvédjének díját az állam viseli.

Budapest, 2017. május 11.

Dr. Czukorné dr. Farsang Judit s.k.
a tanács elnöke

. Benedek Szabolcs s.k.. Magosi Szilvia s.k.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül: